

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий морський гуманітарний інститут
Кафедра «Філологія»

СИЛАБУС

Навчальної дисципліни «Основи міжкультурної комунікації»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень	
Програма навчання	Освітньо-професійна	
Галузь знань	03	Гуманітарні науки
Спеціальність	035	Філологія
Освітня програма	«Технічний переклад у сфері морського бізнесу»	
Цикл дисциплін	Професійні	
Курс та семестр	1 курс 2 семестр	
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS / 90 академічних годин	
Види аудиторних занять	Лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	-	
Форми контролю	Залік	

Викладачі:

Смаглій Валерія Михайлівна, доктор філологічних наук, доцент, завідувач кафедри «Філологія», valeriya.smagliu@gmail.com

Метою дисципліни «Основи міжкультурної комунікації» є ознайомлення студентів з теоретичними основами міжкультурної комунікації, підготовка студентів до ефективних контактів на рівні повсякденного міжособистісного спілкування, міжкультурної комунікації, аналіз соціо-культурних чинників та розмаїття засобів комунікації, а також здатність практичного застосування набутих знань у практичній діяльності та наукових дослідженнях.

Очікувані програмні результати навчання.

ПРН01. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН05. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН06. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН09. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв’язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

Очікувані результати навчання дисципліни:

Здобувач вищої освіти знати:

- основні поняття й терміни з галузі міжкультурної комунікації;
- типи, види, форми, моделі, структурні компоненти міжкультурної комунікації;
- особливості культур націй і народів світу для досягнення взаєморозуміння й позитивного результату у міжкультурних контактах;
- природу міжкультурних нерозумінь і конфліктів, а також засоби виходу з них;
- методи й прийоми досягнення позитивного результату міжкультурної комунікації;
- фундаментальні принципи буття людини і суспільства.

вміти:

- застосовувати на практиці отримані знання в конкретних ситуаціях міжкультурної взаємодії;
- дотримуватись толерантного ставлення до інших культур та їх представників;
- вміти вести науковий пошук щодо дослідження проблем міжкультурної комунікації;
- ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№п/п	Назва тем, змістовних блоків та модулів	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійні
1	2	3	4	5	6
1	Тема 1. Комунікація як процес. Моделі комунікації. Види комунікації. Мова та мовлення.	2	2		6
2	Тема 2. Соціологічні та психологічні моделі іншомовної комунікації. Основні елементи комунікаційного процесу іноземною мовою.	2	2		6
3	Тема 3. Референція, пресупозиція. Структура діалогу. Діалогічні моделі. Конверсаційний аналіз.	2	2		8
4	Тема 4. Дейксис. Поняття індексикалів та їх засобів у англійській мові. Типи дейксису та категорії мови.	2	2		8
5	Тема 5. Дискурсивний аналіз.	2	2		12
6	Тема 6. Мовленнєвий вплив як результат комунікативної взаємодії.	2	2		10

7	Тема 7. Теорія і практика міжкультурної комунікації.	2	2		6
8	Тема 8. Принципи етноцентризму та культурного релятивізму в теорії міжкультурної комунікації.	2			4
	Всього	16	14		60

КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контроль навчальних досягнень здобувачів освіти за дисципліною забезпечується за допомогою поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль успішності – це систематична перевірка знань студентів, що проводиться викладачем під час аудиторних занять.

Підсумковий контроль успішності проводиться у формі заліку.

Порядок проведення контролю успішності та оцінювання результатів навчання встановлено Положенням про організацію освітнього процесу в ОНМУ.

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання студентів спеціальності 035 Філологія ОНМУ, перший (бакалаврський) рівень, ОП «Технічний переклад у сфері морського бізнесу» однакова для всіх дисциплін і має таку структуру:

Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності	Максимальна кількість балів
Передбачений підсумковий контроль – диференційований залік	Аудиторна та самостійна навчальна робота	50
	Залікова контрольна робота	50

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ЗАСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ

- Охарактеризуйте основні компоненти комунікативної моделі.
- Опишіть передумови успішного процесу спілкування.
- Охарактеризуйте основні бар'єри у спілкуванні. Поясніть причини їх появи. Наведіть власні приклади.
- Визначте вербальні засоби спілкування. Охарактеризуйте спільні та різні ознаки усного та писемного мовлення.
- Охарактеризуйте кожну модель спілкування.
- Охарактеризуйте кожен компонент спілкування в кожній моделі.
- Що таке референція?
- Яка логічна конструкція відображає відношення предикації?
- Який зв'язок між предикацією та пресупозицією?
- Чим відрізняються інференція та пресупозиція?
- Який елемент мови є недейксичним?
- Яка етимологія терміна «дейксис»?

13. Які мовні категорії співвідносяться з особистим дейксисом?
14. Як часовий дейксис позначається англійською мовою?
15. Які частини мови співвідносяться зі спеціальними дейксисами?
16. Загальні характеристики іншомовної комунікації.
17. Структурні моделі іншомовної комунікації.
18. Соціологічні та психологічні моделі іншомовної комунікації.
19. Основні елементи комунікаційного процесу іноземною мовою.
20. Назвіть принципи етноцентризму та культурного релятивізму в теорії міжкультурної комунікації.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Основна література

1. Селіванова О.О. Основи теорії мовної комунікації: Підручник. Черкаси: Чабаненко Ю.А., 2011. 350 с.

Допоміжні джерела

1. Мерманн Э. Коммуникация и коммуникабельность. Практические рекомендации для открытой коммуникации / Э.Мерманн; [науч. ред. А.А. Киселева; пер. с нем. Е.А. Высочинова, А.В. Коченгина и др.]. Х.: Из-во Гуманитарный Центр, 2015. 260 с. (Серия: Коммуникация. Прикладная лингвистика).
2. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. К.: Довіра, 2007. 205 с.
3. Moore, R. Ontogenetic Constraints on Grice's Theory of Communication. / Pragmatic Development in First Language Acquisition./ ed. by D. Matthews. Philadelphia: John Benjamins, 2014. p. 87 – 105.